

## **II.1.2.**

### **Szerkezeti terv leírása**

#### **1. TERÜLETFELHASZNÁLÁS**

A településszerkezet alakítása és a területfelhasználás távlati módjának meghatározása a helyi sajátosságokra épül.

Az ÉK-DNY irányban elnyújtott 104,9 km<sup>2</sup> –os igazgatási terület településszerkezetet meghatározó meglévő elemei a következők:

- 53. számú É-D irányú Solt-Tompa főút, attól keltre, azzal közel párhuzamos Budapest – Kelebia vasúti fővonal
- az igazgatási terület középtengelyét kijelölő Balotaszállás Öttömös összekötőút

Az igazgatási terület területfelhasználásában a természetes és mesterséges elemek egyaránt megvannak. Előbbihez az ÉK-DNY irányban húzódó mélyebb vízállásos gyepes vonulatok, az utóbbihoz a vasút és utak találkozásába lévő belterület, a telepített erdők és a tanyás mezőgazdasági terület tartozik.

A területfelhasználási kategóriákat jogszabály (*Országos településrendezési és építési követelményekről* szóló 253/1997. (XII.20.) Korm. rendelet (továbbiakban: OTÉK) rögzíti. Kijelölésük, az egyes területfelhasználások lehatárolása településszerkezeti terv feladata. A területfelhasználások jelölését is jogszabály: a *-A településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről* szóló 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet írja elő.

A korábbi településrendezési tervhez képest területfelhasználás tekintetében lényegi változás nem tervezett. Az igazgatási terület egésze használati ill. beépítési szempontból OTÉK szerinti területfelhasználási kategóriákba sorolt.

#### **Beépítésre szánt területek**

A belterület és a külterületi gazdasági beépítések beépítésre szánt területbe soroltak.

Építési használatuk szerint a következők:

- Lakóterület, amely falusias lakóterület
- Vegyes terület, amely településközpont terület és intézményterület
- Gazdasági terület, amely kereskedelmi szolgáltató és egyéb ipari terület
- Különleges terület, amely bányaterület, mezőgazdasági üzem és turisztikai terület

#### **Lakóterületek**

A beépítésre szánt területen belül a lakóterület a legnagyobb kiterjedésű területfelhasználási kategória. Fejlesztése a mai belterület DNY-I részén az Ady Endre utcával párhuzamosan nyitott új utcáról tervezett. A tervezett telkek egy része az Ady Endre utcai telkek végében már önálló hrsz-on nyilvántartott ingatlan.

#### **Vegyes területek**

A településközpont terület a település súlypontjában a művelődési ház és iskola körzetében került kijelölésre, ahol lakások és intézmények vegyesen elhelyezhetők.

A csak közfunkciót hordozó épületek telkei intézményterületi besorolásúak.

#### **Gazdasági terület**

Gazdasági területbe a gazdasági célú építmények elhelyezésére szolgáló területek tartoznak. Külterületen és belterületen egyaránt megtalálhatók és tervezettek. A védelmet nem igénylő, a

környezetre jelentős zavaró hatást nem kifejtők kereskedelmi szolgáltató területi kategóriába kerülnek.

A lakóterülettől távoli, környezeti határértékek tekintetében megengedőbb gazdasági területek egyéb ipari területi besorolásúak.

### **Különleges területek**

Különleges beépítésre szánt területek sajátosak, jellegükben különbözőek.

A turisztikai terület a belterület ÉK-i szögletébe javasolt telektulajdonos beruházási szándéka szerint.

Bányaterületbe a szénhidrogén-bányászattal közvetlenül érintett területek: a CH kutak telkei tartoznak.

### **Beépítésre nem szánt területek**

Beépítésre nem szánt területek az alábbiak

Közlekedési és közműterület

Zöldterület

Erdőterület

Mezőgazdasági terület

Vízgazdálkodási terület

Természetközeli terület

Különleges beépítésre nem szánt területek

### **Közlekedési -, és közműterületek**

Közlekedési területek az alábbiak:

Országos közutak:

- 53. sz. Solt-Tompa (oh.) II. rendű főút
- 5413. jelű Balotaszállás-Öttömös összekötőút
- 5429. Kígyósgárgyán-Öttömös összekötőút

Vasút: Budapest – Kelebia vasút, amely a transzeurópai vasúti áruszállítási hálózat részeként működő országos törzshálózati vasútvonal. A jelenlegi MÁV területtel és a meglévő nyomvonallal került a tervbe, mivel közeljövőben megvalósuló fejlesztésének műszaki tervei nem álltak rendelkezésére.

### **Zöldterületek**

A település belterületi zöldfelületi rendszerét a köztertek, a beépítésekhez kapcsolódó védelmi rendeltetésű erdősített területek és az utcafásítások adják.

### **Erdőterületek**

A külterületi területfelhasználás meghatározó elemei az erdők.

A gyengébb minőségű szántóterületek további erdőtelepítések terepe lehet. A településszerkezeti terv az erdészeti nyilvántartás szerint tartalmazza a meglévő erdőket.

### **Mezőgazdasági terület**

Mezőgazdasági terület a község külterületének meghatározó része.

A beépítésre nem szánt területek jellemzően ide tartoznak. Építési lehetőségük az általános szabályoknak megfelelnek.

Védelmi övezetbe a természetvédelmi adatszolgáltatásban megadott NATURA 2000., és a természeti területek tartoznak.

Tanyás beépítés a hagyományokból következik. A terv új tanyák építésére az általános előírások szerint lehetőség van.

A mezőgazdasági terület a falusi turizmus fogadásának helye is. Önálló turisztikai célú mezőgazdasági övezet kijelölése nem indokolt.

## **II.2.**

Szerkezeti terv leírása

### **Vízgazdálkodási terület**

Vízgazdálkodási területek a nyílt csatornák és partjaik.

### **Különleges beépítésre nem szánt terület**

A korábbi jogszabályok szerint különleges beépítésre szánt területbe tartozó temető és sportterület beépítésre nem szánt területbe kerül át. A megújuló energiaforrás hasznosítása céljára jelölt terület és a hulladékudvar is ebbe a kategóriába sorolt.

### **Természetközeli terület**

A nádas, láp, mocsár területek tartoznak természetközeli területbe. A természetközeli területbe tartozók egyúttal természetvédelmi oltalom alatt is állnak.

## **2. TÁJRENDEZÉS ÉS TERMÉSZETVÉDELEM**

Az igazgatási területet érintően tájhasználatot, a tájszerkezetet befolyásoló elhatározás nem tervezett. Alapvetően a táj megtartása a cél.

Az új elemekkel sem feltételezhető, hogy a kialakult mozaikos táj lényegileg változna.

A természetvédelmi nyilvántartással érintett területeket a településszerkezeti tervlap ábrázolja

Település a **Dorozsma-Majsai homokhát kistájon** helyezkedik el.

Balotaszállás környezete enyhén hullámos, viszonylag sík terület, a lepelhomokos területekből kisebb buckás részek emelkednek ki. Tengerszint feletti magassága 80-140 m közötti. Ilyen buckacsoport van például az egykori Göbolyjárás területén, a falu belterületétől DK-re. A balotaszállási homokbuckás rész illeszkedik a Duna-Tisza köze egyik legnagyobb összefüggő területű homokbucka csoportjába.

Talajadottságokra a sokféleség jellemző. A terület nagyobb része mező- vagy erdőgazdaságilag művelt. A nem művelt, természetes vegetációval borított talajok a természetes növényvilág, s rajta keresztül az állatvilág életfeltételeit adják. Balotaszállás területére legjellemzőbb a futóhomok és a csernozjom jellegű homoktalaj, de jelentős a humuszos homoktalaj, a réti szolonyec, a szolonyeces réti talajok aránya is.

A kistáj felszíni vizekben szegény. Ez azzal magyarázható, hogy a homokhátra hulló csapadék a homok nagy vízáteresztő képessége miatt azonnal beszívárog, így a lehullott csapadék nem felszíni erek, patakok formájában szállítódik a Tisza felé, hanem a felszín alatt áramlik.

A Dorozsma-Majsai-homokhát kistájon a Tiszához ÉNY-DK-i irányban egymással párhuzamos csatornák vezetnek le az időszakos belvizeket. Területünket 5-6 évente veszélyeztetik a belvizek szeszélyes előfordulásban. A továbbkormányzott belvizet a csatornák közvetlenül a Dong-érbe vezetik.

A szélbarázdákban a szikesség mértékétől, meglététől függően különböző talajtípusok és növényzet jelenik meg térben e tájban. A természetes növénytakaró mellett társadalmi hatásnak tudható be a jelentős nagyságú területen megjelenő erdőtelepítések.

A gyenge minőségű szántóföldön az ennek inkább megfelelő gyümölcsösöket, szőlőt, erdőt telepítettek.

A térség mezőgazdasági lehetőségeinek megfelelő a területhasználat. Ez a termőterület művelési ágak szerinti megoszlásán is látható: erdő kb. 50%, szántó kb. 25%, gyeperdő (legelő, rét) kb. 15%. A településen nagyméretű, komoly szennyezettséget okozó ipari tevékenység nem folyik.

Balotaszállás területe a sok évszázados emberi beavatkozás hatására kialakult, alapvetően mesterséges táj. A semlyékekkel, buckákkal váltakozó kiskunsági homokvidéken a

### **II.2.**

Szerkezeti terv leírása

mezőgazdasági, erdőgazdálkodási tevékenység hatására korunkra mozaikos tájszerkezet állt elő.

Térségi jelentőségű tájképvédelmi övezetbe tartozik területrendezési tervi kijelölés alapján Balotaszállás közigazgatási területének Kunfehértóval határos és a középső, északról délre húzódó része: Alsó-szállás, Göboly-járás, Balota területe, ahol az időjárás és a szél ma is alakítja a felszínt és több - eolikus eredetű - buckacsoport tagolja máig is a terepet, és köztük a homoki tanyavilág megmaradt tájszerkezeti emlékei láthatók. Ezen a területen cél a tájképi egység megőrzése, amelyet a településszerkezeti terv a területhasználathoz leginkább illeszkedő területfelhasználási egységet kijelölésével tud elérni.

Balotaszállás természeti értékeinek, a természet és tájvédelemmel érintett területeinek lehatárolását a szerkezeti tervlap tartalmazza a Kiskunsági Nemzeti Park Igazgatóság adatszolgáltatása alapján.

#### **Natura 2000 terület**

A Balotaszállás külterületen található 38,9769 ha homoki erdőterület a Jánoshalma-kunfehértói erdők (azonosító kód HUKN20018) kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület (kjTT) részét képezi.

**Kunhalom** tájképi, kultúrtörténeti, kulturális örökségi szempontból jelentős domború földmű. A „kunhalom”, mint gyűjtőfogalom alatt megjelennek a temetkezési, a települési halmok és a határhalmok is. Kimagasodó jellegüknél fogva meghatározó elemei a síkvidéki tájaknak. Balotaszállás külterületén, az északi és a nyugati határának közelében található egy nyilvántartásba vett kunhalom.

**Természeti terület** valamennyi olyan földterület, melyet természetes vagy természetközeli állapotok jellemeznek. Ilyenek a Balotaszállás külterületén, főként a Széksóstói-főcsatorna és a Balotai-csatorna mentén, és a közöttük elterülő térségben a nádasok, rétek legelők és homokpusztagyeppek foltjai.

### **3. ZÖLDFELÜLETI RENDSZER**

#### **A települési zöldfelületi rendszer elemei**

A zöldterületek a (parkok), a zöldfelületi intézmények (a sportpálya, a temető), valamint a különböző területfelhasználási egységek létesítményeinek kertjei (intézmények kertjei, lakóterületek magánkertjei, gazdasági területek zöldfelületei), erdők, természetközeli területek (gyepek) és ezeket a zöldfelületi elemeket összekapcsoló fasorok, útfásítások, mint vonalas elemek - együttesen alkotják a község zöldfelületi rendszerét. A zöldfelületi rendszer szoros ökológiai, szerkezeti és funkcionális kapcsolatban áll a tágabb települési környezet táji-természeti elemeivel is.

A települési zöldfelületek a használat jellege szerint 3 típusba sorolhatók.

- *korlátlan közhasználatú zöldfelületek:* közparkok, utcák zöldsávjai
- *korlátozott közhasználatú zöldfelületek:* temető, sportterület, intézmények kertjei
- *közhasználat elől elzárt zöldfelületek:* lakókertek

#### **Közpark, közkert**

Közösségi célú, állandó növényborítottságú területek, melyek a szabadidő eltöltéséhez rekreációs lehetőséget jelentenek, esztétikai élménnyel szolgálnak, és mikroklimatikus szerepük is jelentős.

### **Zöldfelületi intézmények**

Beépítésre nem szánt különleges területek tartoznak ide, amelyek funkciójuk szerinti működésükhöz növényzettel lefedett területekre, kertre van szükség. Ide tartoznak a sportterületek és a temető.

### **Korlátozott használatú zöldfelületek: intézménykertek**

A biológiailag aktív felületeik nagy mérete következtében elsősorban a település kedvezőbb klímájának, az élhetőbb települési környezet alakításában játszanak szerepet. Az intézmények, velük együtt a kertjeik használoinak nagy száma miatt kiemelkedő használati jelenőséggel bírnak. Értékes növényállományuk, a fás szárú növények nagy száma miatt a zöldfelületi rendszer fontos részét képezik. Ide tartoznak az Általános iskola és Óvoda, a Polgármesteri Hivatal, a Községi Könyvtár és Községi Színtér és a templom kertjei, melyek a község központi részén, a Balassi B. utca mentén helyezkednek el.

### **Közhasználat elől elzárt zöldfelületek: lakókertek**

Balotaszállás falusias jellegű, családiházias beépítésű, igényesen rendben tartott település. A település jellegénél fogva a lakóterületek magántulajdonú kertjei jelentős arányt képviselnek. A telkek növényzettel borított felületei domináns mennyiségük miatt a zöldfelületi rendszer lényeges elemeit alkotják – mennyiségük és minőségük befolyásolja a környezetminőséget, a településképet.

A tervezetten kialakított belterületen szabályos, hálós útkialakítású településszerkezet látható. A jelentős nagyságú, rendezett lakótelkeken a korábbi háztáji gazdálkodás (zöldségtermesztés és állattenyésztés) helyére napjainkra kezd előtérbe kerülni a pihenőkert szerepe, amely leginkább az oldalkert – udvar kialakításán figyelhető meg. Jellemzően a hátsókert még haszonkertként szolgál és az előkert virágos díszkert jellege is változatlan.

### **A zöldfelületi rendszer összekötő elemei: fasorok, utcai zöldsávok:**

A vonalas létesítmények (utak, vasút) melletti zöldsávok, a közlekedési felületek zöldfelületei, útmenti fasorok, egyéb zöldfelületi jellegű vonalas elemek, melyeknek jelentős szerepe van a szigetszerűen elhelyezkedő zöldfelületi elemek összekötésében, az összefüggő zöldfelületi rendszer kialakításában.

## **4. ÖRÖKSÉGVÉDELME**

### **Épített örökség**

Országos védettségű: népi műemléki a 017/78 hrsz-ú telken álló egykoron Fischer család tulajdonában álló pince.

Helyi épített örökségvédelmi elemek Balotaszállás község településképeinek védelméről szóló 12/2020.(VIII.15.) önkormányzati rendelet melléklete tartalmazza, a településszerkezeti terv egyéb jogszabályból átvettként rögzíti a következőket:

|    | <b>Helyszín</b> | <b>Rendeltetés (Eredeti/<br/>jelenlegi)<br/>Leírás</b> | <b>Védelem indoka</b>                          |
|----|-----------------|--------------------------------------------------------|------------------------------------------------|
| 1. | 16 hrsz         | Vasútállomás                                           | Településképi, ipartörténeti, építészeti érték |
| 2. | 110/2 hrsz      | Sarlós Boldogasszony Templom                           | Hitéleti, közösségi, településképi érték       |

Balotaszállás község településképezének védelméről szóló 12/2020.(VIII.15.) önkormányzati rendelet alapján helyi védelemben részesülő feszületek:

Főtéren álló alsóbalotai kereszt (1935.)

Temetőben álló felsőbalotai kereszt (1928.)

Templomkertben álló egykori sasheverői kereszt

Alsógöbolyjárasi kereszt

### Régészeti örökség

A településen nagyszámban vannak régészeti lelőhelyek. Az alábbi nyilvántartott lelőhelyeket a szerkezeti terv ábrázolja.

| azonosító | lelőhelyszám | név                                       | HRSZ                                                                         |
|-----------|--------------|-------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------|
| 29446     | 1            | Kőhalom                                   | 06/75, 06/74, 09/6                                                           |
| 29447     | 2            | Kőhalom II.                               | 06/51, 06/42, 06/68, 06/11, 06/67                                            |
| 29448     | 3            | Kőhalom III.                              | 06/47, 06/58                                                                 |
| 29449     | 4            | Kőhalom IV.                               | 09/6                                                                         |
| 29450     | 5            | Kőhalom V.                                | 06/74, 06/77, 06/56                                                          |
| 29451     | 6            | Alsóhalom                                 | 020/3                                                                        |
| 29452     | 7            | Sándor tanya                              | 010/45, 010/46                                                               |
| 29453     | 8            | Sándor tanya II.                          | 010/41                                                                       |
| 29454     | 9            | Sándor tanya III.                         | 010/40                                                                       |
| 29455     | 10           | Szalai tanya                              | 010/53, 010/54                                                               |
| 29456     | 11           | Kossuth TSZ                               | 0116/58, 0116/53, 0116/79, 0116/78, 0116/50                                  |
| 29457     | 12           | Börcsög tanya                             | 031/8, 031/9                                                                 |
| 29458     | 13           | Balotai úttól K-re                        | 09/5, 09/2                                                                   |
| 29459     | 14           | Balotai úttól K-re II.                    | 013/1, 022/110, 022/109, 022/108, 033/2                                      |
| 29460     | 15           | Poór tanya                                | 027/35, 027/34, 027/39                                                       |
| 29461     | 16           | Poór tanya II.                            | 027/35, 027/50                                                               |
| 29462     | 17           | Paska tanya                               | 027/41, 027/42, 027/27                                                       |
| 29463     | 18           | Paska tanya II.                           | 027/24, 027/41                                                               |
| 29464     | 19           | Kovács A. tanyától DK-re                  | 027/50                                                                       |
| 29465     | 20           | Felsőbalotai Emlékmű                      | 013/1, 022/82, 022/75, 022/76, 022/77, 022/110, 022/87, 022/88               |
| 29466     | 21           | Kiskunhalasi ÁG. I.sz. szarvasmarha telep | 04/14, 04/12                                                                 |
| 29467     | 22           | Dávid tanya                               | 027/39                                                                       |
| 29468     | 23           | Szölősi tanya                             | 038/45, 038/12                                                               |
| 29469     | 24           | Pap tanya                                 | 034/33, 013/2                                                                |
| 29470     | 25           | Budai tanyától NY-ra                      | 010/51                                                                       |
| 29471     | 26           | Szűcs tanya                               | 010/51                                                                       |
| 29472     | 27           | Szűcs tanya II.                           | 010/51                                                                       |
| 29475     | 28           | Felsőbalota, Pap tanya                    | 027/50                                                                       |
| 29473     | 29           | Zöldhalom                                 | 020/9                                                                        |
| 29474     | 30           | Négyeshatár-Kőhatár                       | 032/79, 032/80, 032/5, 032/7, 012/42, 0388/11, 0131, 0146, 07, 05/2, 0141/51 |
| 36267     | 31           | Turcsi tanya                              | 034/40, 034/13, 034/36                                                       |
| 69301     | 32           | Kőhalom III.                              | 06/74, 010/53                                                                |
| 71569     | 33           | Alsó-Balota                               | 056/16                                                                       |
| 83969     | 34           | Ördögárok I.                              | 0986, 0983/27, 0125/13, 0125/7, 0125/6                                       |

|       |                |                          |                                                          |
|-------|----------------|--------------------------|----------------------------------------------------------|
| 83971 | 35             | Ördögárok II.            | 0124, 0100/5, 0122/13, 0122/14, 0122/9, 0128/21, 0122/15 |
| 83973 | 36             | Ördögárok III.           | 0121/31, 0121/30                                         |
| 83975 | 37             | Ördögárok IV.            | 098/24, 098/31, 098/18, 098/6, 0438                      |
| 29488 | 38             | Templomhegy              | 022/90, 022/25, 022/80, 022/22                           |
|       | 14             |                          |                                                          |
| 41503 | (Pusztamérges) | Balotaszállási határ II. | 032/73, 05/2, 0385/16, 0388/7, 0387                      |

## 5. KÖZLEKEDÉS

Balotaszállás belső közúthálózata kialakult, lényeges hálózati változtatást nem igényel. Kerékpárút létesítendő az 53. számú főútnál és az 5413. jelű összekötő út északi oldalán a vasúti keresztezéstől az 53. számú főút felé. Itt a főút keleti oldalán tervezett kerékpárúthoz csatlakozik és ezen keresztül vezet tovább a Rolló Kft. felé.

Jelentős fejlesztés várható a vasúti közlekedés területén. Tervezik a Budapest – Belgrád közötti vasútvonal nagysebességű átépítését. A második vágányt a nyugati oldalon építik meg. A vasútvonal és az 5413. jelű ök. út szintbeni keresztezése megmarad. A tervek szerint a Balotaszállás igazgatási területén lévő 3 szintbeni vasútvonal – mezőgazdasági út szintbeni keresztezése megszűnik.

Balotaszállás és Zsana belterületei közötti távolság légvonalban kb. 11 km. Ennek ellenére kiépített közúton 2 lehetséges útvonal van: Kiskunhalason keresztül 27,2 km

Pusztamérgesen keresztül 27,4 km.

A legrövidebb településközi út a több lehetőség közül legrealisabban Balotaszállás belterülete és az 5408. jelű összekötő út között valósítható meg. Az építendő út közel 9,8 km hosszú, melyet a településszerkezeti terv tartalmaz.

## 6. KÖZMŰELLÁTÁS

### Felszíni vízrendezés, csapadékvíz elvezetés

Az ATIVIZIG tájékoztatása szerint a település a *dr. Pálfai-féle belvíz-veszélyeztetettség besorolás* szerint a 2., azaz a *belvízzel mérsékelten veszélyeztetett terület* kategóriába tartozik.

Ennek ellenére találhatóak a település területén *belvízzel alig veszélyeztetett területek (1. kategória)* a közigazgatási terület DK – i és Ny – i részén, valamint *belvízzel közepesen veszélyeztetett területek (3. kategória)* a közigazgatási terület ÉK – i és ÉNy – i szélén kisebb foltokban, továbbá *belvízzel erősen veszélyeztetett területek (4. kategória)* a közigazgatási terület belterülettől D – re eső részén az 53. sz. főút és a Budapest-Kelebia vasútvonal mentén két foltban.

**A település belterületi csapadékvíz elvezető hálózatának rendszere** a település természetes mélyvonulatait követve alakult ki. A jelenleg működő rendszer a belterület vízvezetésére épült. *A csapadékvíz elvezetés-elhelyezés nyílt árkos rendszerű, illetve döntően a burkolatok melletti határoló felületeken történik.*

Ezen meglévő vízelhelyező hálózatok általában megfelelően biztosítják és várhatóan a későbbi beépítéseket követően is általában megfelelően biztosítani tudják – a megfelelő karbantartás, a talajok igen jó víznyelése és gyenge víztartása (ilyen értelemben megfelelő vízgazdálkodási tulajdonságai), az általában viszonylag mély talajvízszintek, valamint a megfelelő lejtéviszonyok miatt – a belterületi vízelhelyezést.

### **A külterületi vízrendezési művek (belvízcsatornák)**

Balotaszállás község a Tisza-völgyhöz, azon belül pedig a Dong-éri-főcsatorna, a Széksóstói-főcsatorna és a Körös-éri-főcsatorna vízgyűjtőjéhez egyaránt tartozik, fő befogadója a Tisza.

#### Az Állam kizárólagos tulajdonában lévő csatorna

- Széksóstói-főcsatorna (Balotaszállás 010/38, 06/26, 022/22, 027/34, 031/4, 032/42 hrsz.)

Kezelője: Alsó-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság Szegedi Szakaszmérnökség

#### Egyéb csatornák:

- *Az ATIVIZIG, Vízgazdálkodási Társulat, Önkormányzat vagyonkezelésében lévő csatornák:*

- Balotai-csatorna (Balotaszállás 011/20, 070/8, 067/17, 066/18, 066/20, 066/10, 036/25, 038/20, 034/32 hrsz.)
- Balotai mellécsatorna (Balotaszállás 045/13, 039/32, 038/17 hrsz.)
- Göböljárasi-csatorna (Balotaszállás 0146/20, 0146/21, 0131/3, 0133/3, 0106/2, 0108/12, 0103/27 hrsz.)
- Füzes-csatorna
- Alsószállási-csatorna

A Füzes-csatorna és az Alsószállási-csatorna nyilvántartás szerinti és a légifotók alapján beazonosítható (a rajzi munkarészen is feltüntetett) nyomvonalai több szakaszon nem a földhivatali telekhatáraikon belül (hanem idegen ingatlanokon) húzódnak, melyet a tulajdonviszonyok egyértelműsíthetősége érdekében rendezni szükséges.

### **A település vízellátása (közműves vízellátás)**

Balotaszállás község önálló vízművel rendelkezik. Vízellátás a települési vízmű területén lévő 2 db üzemelő mélyfúrású kútból történik, melyek a 135-265 m közötti mélységközben található vízáadó rétegekre települtek.

A Balotaszállás községi vízmű vízkezelővel rendelkezik.

A hatályos jogszabályokban foglalt vízminőségi követelményeknek minden tekintetben megfelelő minőségű víz a vízkezelő technológia segítségével biztosított és a későbbiekben is biztosítható.

#### A vízelosztó hálózat létesítményei:

A község vízvezeték hálózatának hossza (bekötővezetékek nélkül) mintegy 8,6 km (a vízjogi üzemeltetési engedélyben foglaltak szerint), mely részben azbesztcement (ac), részben műanyag (KM-PVC, KPE) csőből épült. A fejlesztésre kijelölt területeken az ivóvízellátás NA 100 KM-PVC, vagy KPE cső vízvezeték kiépítésével biztosítható.

A hálózati nyomást és a tűzivíz igényt a vízmű területén (313/6 hrsz.) lévő 1 db 100 m<sup>3</sup>-s térszíni tározó, az ehhez kapcsolódó 2+1 db nyomásfokozó szivattyú és a 192 hrsz.-ú ingatlanon található 100 m<sup>3</sup>-s HG 100-30 típusú hidroglóbusz biztosítja.

A település fejlődésével szükségessé váló vízigeny növekedést az előírt minőségben a vízmű, illetve a vízbázis kapacitása – a tisztító technológiával megfelelő minőségben – a fentiek szerint biztosítani tudja.

A község üzemelő vízbázisa földtanilag védettnek tekinthető, jelenleg szennyeződése nem tapasztalható.

A vezetékes ivóvízhálózat a település belterületén gyakorlatilag teljesen kiépített (90 % feletti az ellátottság). A belterületen és a belterület melletti gazdasági területek a meglévő hálózat bővítésével elláthatóak és ellátandóak vezetékes ivóvízzel.

Külterület egyéb részein a vízellátás egyedi fúrt kutakból biztosított és biztosítható a későbbiekben is.

A Balotaszállás községi vízmű kútjainak közegészségügyi védőterülete kialakított.

Egyéb üzemelő vízbázis, valamint ehhez kapcsolódó védőterületek nem érintik Balotaszállás közigazgatási területét.

## **II.2.**

Szerkezeti terv leírása



### **Szennyvízelvezetés és szennyvíztisztítás**

A településen kiépített szennyvízcsatorna hálózat nem, csak szennyvíztisztító és tisztított szennyvíz elhelyező telep üzemel.

A szennyvíztisztító telep csak Balotaszállás szennyvizeit fogadja.

A nem közművel összegyűjtött háztartási szennyvíz közszolgáltatói begyűjtője és a szennyvíztisztító telep üzemeltetője Balotaszállás Község Önkormányzata (6412 Balotaszállás, Ady E. u. 26.)

A szennyvíztisztító telep tisztítás-technológia létesítményei:

- kétszintes ülepítő műtárgy
- szigetelt előtisztító/tározó tó
- nyárfás barázdás szikkasztó mező

A szennyvíztisztító telep kapacitása: 3045 m<sup>3</sup>/év

A szennyvíztisztító telep jelenlegi terhelés mellett várhatóan továbbra is tartani tudja a rá vonatkozó határértéket.

### **Szennyvízgyűjtés**

A kizárólag zárt gyűjtők (egyedi zárt szennyvíztárolók) kialakítására van szükség.

Az egyedi szennyvízkezelő berendezések (az egyedi zárt szennyvíztárolók kivételével) az alábbiak lehetnek:

- egyedi szennyvíz-elhelyezési kislétesítmények  
elemei a hagyományos mechanikai előtisztító (ülepítő) berendezések (oldómedencék, oldóaknák), valamint a kavics/homokszűrők (szikkasztó akna, szikkasztó alagsórhálózat, stb.), mint szennyvíz elhelyező létesítmények (a szennyezőanyag lebontás energia bevitel nélkül történik)
- egyedi szennyvíztisztító kisberendezések  
egyenértékű környezetvédelmi megoldást biztosít a közműves szennyvízelvezetéssel és –tisztítással (a szennyezőanyag lebontás energia bevitel segítségével történik)

### **Energiaellátás**

Balotaszállás energiaellátása jelenleg a villamos energiára és a földgázra épül. A fosszilis energiahordozók közül a földgáz felhasználás a leginkább meghatározó, a kilencvenes években a belterületen és a belterület közvetlen közelében kiépült a vezetékes gázhálózat a Gázellátás, gázközművek és szénhidrogén bányászati létesítmények tervlapon ábrázoltak szerint.

### **Földgázellátás**

Balotaszállás község belterületének földgázellátását a belterületre Ny – ról érkező kiépített 6 bar nyomású *nagyközép-nyomású gázvezetékéről* biztosítják.

A belterület Ny – i szélé mellett a 0121/53 hrsz.-ú ingatlanon található *a község gázfogadó állomása*, ahonnan 3 bar nyomású gázvezeték hálózat került kialakításra a település gázellátására.

A létesítmények kisnyomású gázellátását ingatlanonként épített 3/0,03 bar nyomásszabályozók beépítésével biztosítják.

A háztartások ~ 90 %-a rákötött a hálózatra.

A meglévő gáznyomás-szabályozók és a hálózat rendelkezik szabad kapacitással, így a tervezett beépítésekkel a növekvő gázigény a 3,0 bar nyomású gázhálózat továbbépítésével, illetve nagyobb ipari gázigény esetén a nagyközép-nyomású gázvezetékéről nyomásszabályozó telepítésével biztosítható.

### **Szénhidrogén bányászati létesítmények:**

Balotaszállás közigazgatási területén a MOL Nyrt. és egyéb vállalkozások üzemeltetésében lévő alábbi bányászati létesítmények találhatóak:

- Szénhidrogén ipari mélyfúrások (kutak) 6 db szénhidrogén, illetve földgáz bányatelken
- A Balotaszállás IV. – földgáz és a Balotaszállás VI. – szénhidrogén bányatelken üzemelő kutaktól a közigazgatási területen kívül található gyűjtőállomásig vezető gázvezeték, metanolvezeték és olajvezeték

A bányászati létesítmények üzemeltetője a MOL Magyar Olaj- és Gázipari Nyrt.

### **Villamos energia ellátás**

A község villamos energia ellátása a közép feszültségű, illetve kisfeszültségű hálózatokon keresztül biztosított.

A község villamos energia ellátása több oldalról (É – ről Kiskunhalas, DK – ről Öttömös, illetve D – ről Kisszállás irányából) biztosított. A település ellátását a belterületre ÉNy – i és DK – i irányból bekötő 22 kV-s elektromos légvezeték hálózatok biztosítják.

A belterületre bekötő 22 kV-s hálózatokról leágazva épültek a belterületi – általában – oszloptranszformátorok, ahonnan 0,4 kV-s kisfeszültségű – általában – légvezeték hálózatok épültek.

### **Megújuló energiaforrások hasznosítása**

Balotaszállás közigazgatási területén mind az önkormányzati, mind pedig az egyéb intézmények és létesítmények energiaellátásában jelenleg igen csekély arányt képvisel a megújuló energia felhasználása. Ezek általában kis kapacitású, illetve háztartási méretű napelemek, napkollektorok, szélkerekek.

A közigazgatási területen 1 db 0,5 MW-os kiserőmű (napelem park) található, 5 db telket érintően továbbiak tervezettek a 22 kV-s légvezeték hálózat közelében, mellyel közvetlenül a hálózatra termelnének elektromos áramot.

### **Elektronikus hírközlés (távközlés, műsorszórás, adatátvitel)**

A kiépített vezetékes, illetve vezeték nélküli elektronikus hírközlési szolgáltatók a község teljes közigazgatási területét lefedik. A belterületen kiépültek a vezetékes elektronikus hírközlési hálózatok, míg az egyéb külterületi létesítmények területén a szolgáltatás vezeték nélküli rendszerekkel biztosított.

## 7. KÖRNYEZETVÉDELEM

### Levegővédelem

Balotaszállás település közigazgatási területén a levegőterheltségi szint – 4/2011. (I. 14.) VM rendelet 1. mellékletében meghatározott – egészségügyi határértékei az irányadók az ökológiai rendszerek védelmében meghatározott területek kivételével.

A település közigazgatási területén az ex-lege védett kunhalom, illetve NATURA 2000 védettségű természetvédelmi terület, valamint természeti területek, továbbá az országos ökológiai hálózat övezetébe tartozó mag- és folyosó területek esetében releváns lehet az ökológiai rendszerek védelmében meghatározott kritikus levegőterheltségi szint.

### Zaj- és rezgésvédelem

A meglévő és kialakítandó gazdasági területeken belül kereskedelmi, szolgáltató és ipari gazdasági, valamint különleges mezőgazdasági üzemi területek kerülnek kialakításra.

A kereskedelmi, szolgáltató és az ipari gazdasági, valamint a különleges mezőgazdasági üzemi területek esetében, ahol lehetőség van rá, a belterületi lakóterületek felé 10-30 m széles – esetleg ültetési kötelezettséggel biztosítandó – védő zöldsáv, véderdősáv védelmében létesülhetnek, üzemelhetnek, illetve bővíthetnek, azonban javaslatunk szerint a rendeletek előírásainak megfelelő „zajosabb” tevékenységek az ipari gazdasági és a különleges mezőgazdasági üzemi területek lakóterületektől távolabb eső területeire települhetnek.

A gazdasági (kereskedelmi, szolgáltató, ipari és különleges mezőgazdasági üzemi) területek több helyütt meglévő lakóterületi és egyes különleges területi funkcióval (belterületi lakóépület, zöldterületek) közvetlenül határosak.

A két területi funkcióban megengedett zajterhelési határérték között 10 dB a különbség. Ezt a különbséget – a korábban részletezett belterületi lakóterületek és a tanyákkal ritkán beépített és a későbbiekben is csak korlátozottan beépíthető érintett külterületek miatt és ellenére – ahol lehetőség van rá – különös tekintettel a belterület ÉNy – i szélén lévő Gksz és Lf terület határára – a gazdasági terület határán belül a védendő létesítmények irányában telekhatár menti fasorok, 10-30 m széles véderdősáv telepítését, vagy ilyen szélességben ültetési kötelezettséget kívánunk előírni. A gazdasági területek irányába, azok közelében a település belterületén nem tervezett lakóterület bővítés hatásterületen belül, illetve védő zöldsáv kialakítása nélkül.

A különleges területeken – a különleges mezőgazdasági üzemi (Mü) – kivételével üzemi zajforrások nincsenek és nem is létesülnek. Az állattartó telepeket tartalmazó major területek üzemelése nem jár jelentős üzemi zajkibocsátással.

A közúti forgalomból adódó levegő- és zajterhelés a település térségében nem jelentős, azonban a forgalom növekedésével egyre növekvő mértékű lehet.

Az önkormányzat szándékai szerint *burkolt úttal kerül összekötésre Balotaszállás Zsanával* egy meglévő dűlőúton a belterületől ÉK – re az 5413 jelű közúttól a Zsanára bekötő 54111 jelű közútig ezen utóbbi esetében már a közigazgatási területen kívül.

Az új út gyakorlatilag beépítetlen (és lakóépületekkel a későbbiekben is csak korlátozottan beépíthető) jó átszellőzésű mező- és erdőgazdasági területeket érint a belterületi lakóterületekhez legközelebb 250 m-re.

A Zsana felé vezető útburkolattal ellátandó – a belterületi lakóterületektől távol eső – meglévő földúton megnövekedő forgalom várhatóan nem okoz számottevő levegő- és zajterhelést, ezáltal zajterhelési határérték túllépést az út közeli néhány lakóépület (tanya) esetében.

A közigazgatási területet érintő két és négy számjegyű közutak mentén a zajvédelmi funkciójuk mellett levegő- és talajvédelmi okokból is ajánlott védő zöldsávok, fasorok kialakítása és fenntartása az erdőterületeken kívül.

#### Vasúti közlekedési zaj- és levegőterhelés:

A közigazgatási terület Ny – i részén, a belterület Ny – i szélén É-D – i irányban húzódik a Budapest-Kelebia-(Belgrád) villamosított vasúti fővonal, mely a transzeurópai vasúti áruszállítási hálózat részeként működő országos törzshálózati vasútvonal is egyben. Ezen vonalon zajló számottevő vasúti közlekedésből és az ahhoz kapcsolódó logisztikai tevékenységből származó zaj- és levegőterhelés a belterület Ny – i részén érzékelhető és a vasútvonalhoz közeli területeken időnként jelentős.

A vasút belterület melletti szakasza mentén a K – i oldalon a zajvédelmi funkciója mellett levegő- és talajvédelmi okokból is ajánlott védő zöldsáv, fasor kialakítása és fenntartása.

#### **Termőföld- és talajvédelem**

Környezetföldtani szempontból a térség talajai egyöntetűen felszíni szennyeződésre erősen érzékeny porózus képződmények. Ezt fokozzák a talaj vízföldtani, vízgazdálkodási tulajdonságai.

Ezek mellett a balotaszállási talajok szerves anyag tartalma közepes, illetve alacsony, mely kedvezőtlenül befolyásolja a talaj káros környezeti hatásokkal szembeni puffer kapacitását.

Talajlepusztulás szempontjából a teljes közigazgatási terület erdőterületeken kívüli Ny – i és K-DK – i része nem erodált, vagy nem jelentős mértékben erodált terület, továbbá foltokban előfordulnak foltokban deflációra hajlamos terület.

A jellemző ÉNy – i széliránynak és a nagyrészt kedvezőtlen talajszerkezeteknek, valamint egyes helyeken a parlagon hagyott termőföldeknek köszönhetően, továbbá az út menti védőfásítások eltűnése miatt az igazgatási terület egyes részein előfordulnak időszakosan deflációra érzékeny területek.

Ezen területeken mezővédő erdősávok és út menti fasorok telepítése javasolt a megfelelő területhasznosítás mellett. Az erdősávok telepítése különös figyelemmel – a növénytermesztési, táj- és természetvédelmi szempontokat is szem előtt tartva – végzendő.

A mezőgazdasági termőterületeken előnyben részesítendő, támogatandók a környezetkímélő termelési módszerek, a szárazodást és a klímaváltozást figyelembe vevő termelési szerkezetek és technológiák, valamint az ezt elősegítő innovatív módszerek alkalmazása (szárazságtűrő növényfajok telepítése, víztakarékos öntözési módok alkalmazása, stb.).

A település egyes kommunális létesítményeinek talajra és felszín alatti vízre gyakorolt hatása a belterület szélétől ÉK – re mintegy 180 m-re található bezárt szilárd hulladéklerakó telep esetében felmérésre került. Ezen létesítmény rekultivációja mintegy 10 éve megtörtént. A környezetvédelmi felülvizsgálati dokumentációban és a rekultivációs tervben foglaltak szerint a létesítmény üzemelési ideje alatt nem jelentős talaj- és talajvízszennyezést okozott, mely miatt a hatóság nem tartotta szükségesnek külön műszaki beavatkozás elvégzését, azonban kármentesítő monitoringot írt elő.

A községi szennyvíztisztító telep a nem közművel összegyűjtött háztartási szennyvíz fogadó állomással a belterületi lakóterület szélétől 1350 m-re található, a vonatkozó előírásoknak megfelelően a tisztítás zárt technológiával, míg az elhelyezés talajvíz megfigyelő monitoring rendszer felügyelete mellett történik.

A bezárt szilárd hulladéklerakó telep ÉNy – i szomszédságában található a község hulladék gyűjtő udvara, kialakítása megfelel az EU előírásoknak.

#### Nitrátérzékenységi besorolás:

Balotaszállás, így közigazgatási területe nem minősült nitrát-érzékeny területnek.

A felszín alatti vizek minőségi szempontból veszélyeztetettek.

A talajvízkészletek a település közigazgatási területén általában 20-30 m közötti mélységben, a holocén és pleisztocén korú laza összletben találhatóak, mely alatt a pleisztocén, majd a Felső - pannóniai és a Levantei agyagos - homokos - kavicsos üledéksor következik.

A terület vízföldtani adottságai a kinyerhető víz mennyisége szempontjából elsősorban a pleisztocén üledékekben kedvezőek.

A talajvízszintek az utóbbi időszakban kezdetben kissé emelkedtek, majd csökkentek, a legutóbbi időben pedig emelkednek.

A településnek ezen kívül kijelölt települési folyékony hulladék leürítő helye nincs, a korábban működött leürítő hely pedig évtizedekkel ezelőtt felszámolásra került, így ehhez kapcsolódóan felszín alatti vízszennyezéssel nem kell számolni.

A településnek állati hulladék elhelyező, ártalmatlanító létesítménye (dögtér, állati hulladék-temetője, stb.) nincs és a korábbiakban sem volt, így ehhez kapcsolódóan felszín alatti vízszennyezéssel nem kell számolni.

### **Hulladékkezelés és -elhelyezés**

Balotaszállás közigazgatási területén keletkező települési (kommunális) szilárd hulladékok a kiskunhalasi regionális rendezett szilárd hulladéklerakóra kerülnek 2007 (azaz a községi hulladéklerakó bezárása) óta. A település (2006. év végén bezárt) szilárd hulladék lerakója a belterület szélétől ÉK – re mintegy 180 m-re található a temető és tanyás mező- és erdőgazdasági területek szomszédságában.

A balotaszállási lerakó rekultivációs munkálatai mintegy 10 éve befejeződtek.

A hulladékgyűjtő udvar a bezárt szilárd hulladéklerakó telep ÉNy – i szomszédságában a 0109/205 hrsz.-ú ingatlan területén került kialakításra és üzemel a vonatkozó előírásoknak megfelelően.

Veszélyes anyagokkal foglalkozó üzemek, katasztrófavédelmi osztályba sorolás

A Bács-Kiskun Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság hatósági nyilvántartása szerint alsó és felső küszöbértékű (veszélyességi övezet kijelölését igénylő) veszélyes anyagokkal foglalkozó üzem, illetve küszöbérték alatti üzem, valamint kiemelten kezelendő létesítmény nem található.

### **A település katasztrófavédelmi osztályba sorolása**

A Bács-Kiskun Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság tájékoztatása szerint Balotaszállás község jelenlegi katasztrófavédelmi osztálya: III. osztály.

## **8. VÉDŐTERÜLETEK ÉS VÉDŐSÁVOK**

**Közlekedési és a közműveket érintő védőterületek, védősávok az alábbiak:**

- országos főútnál: 53. főút tengelyétől: 100-100m
- mellékutaknál külterületen: 5413. jelű út tengelyétől 50-50 m  
5429. jelű út tengelyétől 50-50 m
- nagy-középnymású földgázvezeték védősávja vezeték szélétől mérten 5-5 m
- elektromos biztonsági övezet a 2/2013. (I. 22.) NGM rendelet, MSz 151/5-86. és MSz 7487/2-80 szerint
- Szennyvíztelep: 300 m

**Vízrendezési érdekből** az alábbi építési tilalmi területeket kell biztosítani:

- a kizárólagos állami tulajdonú csatorna partvonalától számított 6,0 m-t;
  - Széksóstói-főcsatorna (Balotaszállás 010/38, 06/26, 022/22, 027/34, 031/4, 032/42 hrsz.)
- az egyéb tulajdonú csatornák partvonalától számított 3,0 m-t
  - Balotai-csatorna (Balotaszállás 011/20, 070/8, 067/17, 066/18, 066/20, 066/10, 036/25, 038/20, 034/32 hrsz.)
  - Balotai mellékcsatorna (Balotaszállás 045/13, 039/32, 038/17 hrsz.)

- Göböljárási-csatorna (Balotaszállás 0146/20, 0146/21, 0131/3, 0133/3, 0106/2, 0108/12, 0103/27 hrsz.)
- Fűzes-csatorna
- Alsószállási-csatorna)

#### **Bányászati biztonsági övezetek**

- Balotaszállás IV. – földgáz és a Balotaszállás VI. – szénhidrogén bányatelken üzemelő kutaktól a közigazgatási területen kívül található gyűjtőállomásig vezető gázvezeték, metanolvezeték és olajvezeték: a tengelytől mérten 15-15 m
- szénhidrogén kutak: középponttól számított 50 m sugarú kör.

### **9. A KORLÁTOZÁSOK (MEGHATÁROZVA A MÁS JOGSZABÁLYAL ÉRVÉNYESÜLŐ ELEMÉKET IS)**

#### **Közlekedési és közmű védőterületek, védősávok a 8. pont szerint**

#### **Vízrendezési érdekből építési tilalmi terület a 8. pont szerint**

#### **Táj- és természetvédelmi szempontból a védelmi és a korlátozó elemek**

- országos ökológiai hálózat (magterület, ökológiai folyosó,) elemei
- NATURA 2000. terület
- Ex lege védett kunhalom

#### **Kulturális örökségvédelmi szempontból a védelmi és korlátozó elemek**

- régészeti lelőhelyek,
- műemlékek
- helyi védett építmények (településképi rendelet szerint)

#### **Villamos energiaellátással kapcsolatosak védőterületei**

- Közép- és kisméretű hálózat:  
Légvezeték hálózat és a földkábelek védőtávolságait, valamint a biztonsági övezetre vonatkozó tilalmak és korlátozásokat a 2/2013. (I. 22.) NGM rendelet, illetve az MSz 151/5-86. és az MSz 7487/2-80 tartalmazza.